

Hittanoktatás a múzeumban

- MÚZEUMPEDAGÓGIA -

„KAPCSOLAT DIÁK ÉS MŰTÁRGY KÖZÖTT.”

**KERESZTÉNY
MÚZEUM
ESZTERGOM**

Problémák

- Kevés iskolás csoport jut el a múzeumba.
- Anyagi helyzet.
- Nincs kidolgozott oktatási program az egyes kiállításokhoz.
- Kevés a tanári segédanyag.

Fő feladat: kultúráközvetítés

- Szerepvállalás az adott tudományterület oktatási programjában (Természettudományi múzeumoknál ez jól működik.)
- Keresztény művészet szerepe a hittanoktatásban (művészet jelenléte a hittanoktatásban: sok kép és illusztráció a hittankönyvekben)

Hittanórán

- Kimerítő tárlatvezetés egy egyházi múzeumban
- Interaktív tárlatvezetés
- Múzeumpedagógiai foglalkozás, ami témájában hittanórához megfelelő (tanár választja ki)
- Tanmenetbe illeszkedő foglalkozás / múzeumi óra

Múzeum mint a hittanoktatás helyszíne

- Miért jó helyszín?
  - Közös céljuk van a szakrális művészeteknek és a hittanoktatóknak /*XVI. Benedek pápa – 2009 november 21-i beszéde a művészekhez/*
  - Alapvető kompetenciák jól fejleszthetőek
  - Ünnepi, nem hétköznapi alkalom
  - Találkozás műalkotásokban rejlő tanúságtétellel.
/Mérvey Miklós: Múzeumlátogatás – a keresztény művészettörténet szerepe a hitoktatásban, In: Magyar Sion XLVIII, 2012./
  - Közösség erősítése a keresztény szimbolika és jelrendszer megértése által

Tanulás tárgyakkal

- Ismeretszerzés formája: szakrális tárgyak révén való tanulás
- A krisztusi példabeszédek, a képekkel való tanításnak a forrásai (szemléltetés, magyarázás) –a kép tehát kezdetektől része a kereszténységnek
- Keresztény művészet céljai, szempontunkból:
  - Szakrális ábrázoló művészet pedagógiai vonatkozása Nagy Szent Gergelynél: „Az oltárkép a szegények Bibliája” /I. Nagy Szent Gergely: *Serenushoz, Massilia püspökéhez*/
  - Keresztény vallásos művészet célja: a szemlélőt az „égbe emelje” /II. *Gergely pápa Izauriai Leó császárhoz*/
  - Keresztény Múzeum létrehozása (Simor János 1875)
  - Műalkotás mint teológiai tanítás – a művészet képes a krisztusi üzenetet színekbe és formákba önteni /II. *János Pál pápa levele a művészekhez, 1999, április 4./ Hans Belting: *Hiteles kép, Képviták és hitviták**/

- A középkori és a kora újkori művészet állt leginkább a teológia szolgálatában így ezek a művek segíthetik a hitoktatást a legjobban.
- A múzeumpedagógia által a műtárgyak nemcsak illusztrációk, hanem a teológia közvetítői és értelmezői, bibliai történetek mesélői, szertartások tanúi, és a keresztény hit mementői.

Múzeumpedagógia a Keresztény Múzeumban

- Tematikus foglalkozások az állandó kiállításához („Hős lovagok, elbűvölő hercegnők” *(Mitől lovag a lovag?) / Akik lemaradtak Noé bárkájáról (Sárkányok, griffek, egyszarvúak) / Szentek nyomában – 3 alkalom / „Ízlések és pofonok” – stílustörténeti foglalkozások / Műkincsgyűjtők / A szárnyas-oltár mint a középkor képregénye)*
- Óvodás foglalkozások
- Aktuális, időszaki foglalkozások *(Karácsony / Húsvét / Hónap szentje / Pünkösd)*
- Múzeumi órák *(Hittan / Történelem / Irodalom / Rajz / Helyismeret)*

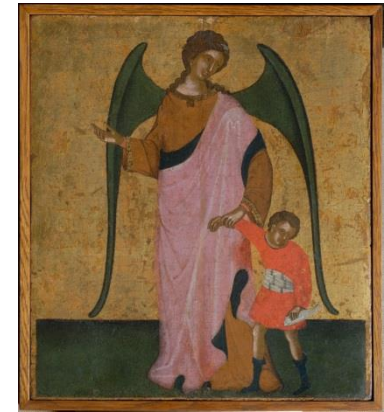
Múzeumi bérlet

Foglalkozás mellett feltüntetve:

- Évfolyam megjelölése
  - Milyen tanmenethez illeszkedik
  - Tankönyvi kapcsolódás
-
- Egyéb: Tanárok Éjszakája, Óvodapedagógusok napja, Rajz pályázatok, Családi napok, Múzeumi feladatlapok, Ifjúsági tárlatvezetések

Múzeumi hittanórák

- Tanmenetbe illeszthető
  - Megfelelő kapcsolat a műtárgy és a tanóra anyaga között
  - Megfelelő felkészültség
  - A témának megfelelő módszer kiválasztása
  - Átlátható, érthető foglalkozás leírás, korosztály, évfolyam, tananyag megjelölése (tankönyvhöz való kapcsolódás)
  - Az alapvető ismeretek mellett a diákok megismerkedhetnek a keresztény művészet hagyományaival és ábrázolásai szokásaival.
- Egy évfolyam tananyagához minimum két múzeumi óra tartozik, amik egy-egy tanítási félévben ajánlottak.
  - A pedagógusnak néhány esetben meg van a lehetősége a választásra, hogy diákjaiknak, mely Ó- illetve Újszövetségi történetet, valamint Szent életét választja bemutatásra.
  - Egy múzeumi hittanórához egy, vagy néhány esetben több alkotás tartozik, amin keresztül ismerhetik meg a diákok a bibliai történeteket, erkölcsi és viselkedési normákat, hitbéli kérdéseket, dogmatikai problémákat, egyházunk nagyjainak, szentjeinek példamutató életét.

Múzeumpedagógia módszerek

1875-ös alapítás (Simor János) nevelési szándékkal.

A gyűjtemények alkalmasak a hit és a szakrális művészet széleskörű bemutatására.

- Hitvallás képpel és szóval (digitális kiállítás):
http://visit360.net/clients/a_mi_hitunk/

Alkalmazott módszertanok:

- Felfedezés
- Szemléltetés
- Szerepjáték
- Alkotás

Felfedezés

- Kérdések és játékos feladatok segítenek a tananyaghoz kapcsolódó műtárgy felfedezésében
- A figyelem irányítása nem túl szigorú, belefér a saját vélemény is. (Problémamegoldó és véleményalkotó készség fejlesztése – önfelfedezés!)
- Nem tudásmérő feladatlap!

Szemléltetés

- Bibliai jelenet szemléltető eszköze lehet az ábrázolás
  - Segédeszköz *(I. Gergely pápa: Serenushez Massilia püspökéhez)*
- Segít a megértésben és elmélyülésben:
kiegészít, egyszerre látja és hallja a diák az adott tananyagot
- Hitvallás képpel és szóval:
Hitvallás tételei
ábrázolásának nézése
felidézi a Hitvallás imáját

Szerepjáték

- Jobb átélést segít.
- Vallásos drámajáték: feleleveníti a Szentírást és a szentek legendáit, megeleveníthet áhítatossági formákat és a liturgiát.
- Drámajáték: eszköz, ami élményorientált
- Misztériumjátékok: magyaráznak, segítenek megélni a hitet – céljuk hittitokban való elmélyedés és a néző tanítása /Medgyesy S.N.: *A csíksomlyói ferences misztériumdrámák forrásai, művelődés és lelkiségtörténeti háttere*, 2009/
- Drámajátékban „átélt” utánzás
- Élőképek

Alkotás

Készülő honlap

- Múzeumpedagógiai foglalkozások az állandó kiállításhoz
- Legkisebbek múzeuma (Óvodás foglalkozások)
- Múzeumi Órák: hittan, történelem, irodalom, rajz
- Tanári segédanyagok (letölthető dokumentumok)
- Játékok

Letölthető dokumentumok, tanári segédanyagok

- Múzeumi órák vázlatai
- Tanári portfóliók
- Színezők
- Tematikus lapok
- Szakirodalom
- Név és fogalomtár
- Szentek és történelmi alakok adatlapjai

ARCKÖNYV

Alexandriai Szent Katalin

Névjegy:
Született: 282 körül
Mehalt: 305 körül
Foglalkozása: alexandriai királynagy

Szűz és vértanú
Napja: november 25.
Attribútumai:
- törött kerék
- könyv
- kard

Kedvelések:

www.keresztenymuzem.hu

Felnőttek a múzeumban

Köszönöm a figyelmet!

